

УДК 811.111'27:159.845

DOI: [https://doi.org/10.18524/2307–4604.2023.1\(50\).285564](https://doi.org/10.18524/2307–4604.2023.1(50).285564)

ФУНКЦІЯ ОЦІНКИ В ПРОЦЕСАХ НОМІНАЦІЇ

Приходько Г. І.

доктор філологічних наук, професор,
Запорізький національний університет
ORCID 0000–0001–6220–5333
Researcher ID: AAG-6472–2019

У статті розглядаються питання, пов'язані з роллю оцінки в номінативних процесах. У процесі пізнання довкілля й під час спілкування людина не може не виражати свого ставлення до нього. Вона живе в оточенні цінностей і діє в чітко окресленому ціннісному середовищі, яке все більше стає набутком її творчості. Кожен із класів цінностей поєднує в собі основне значення цінності — речово-предметне, психологічне і соціальне. Пізнаючи природні властивості об'єктів та відтворюючи їх цінність, людина розкриває й певні аспекти соціальних відносин, оскільки значимість речі або явища визначається перш за все суспільним ставленням до них. Існують цінності універсальні (загальнолюдські, властиві окремим спільнотам) та індивідуальні. Як концентроване вираження досвіду життєдіяльності конкретної соціальної спільноти цінності складаються в певну систему, якої індивід як член цього суспільства дотримується у процесі власного оцінювання. У кожній культурі існує система цінностей, згідно з якою здійснюється оцінювання, і в різних культурах ці системи можуть не збігатися, тобто цінність є етно та культурно детермінованою як у синхронній, так і в діахронній категоризації світу. За своєю природою оцінка антропоцентрична. Щоб оцінити об'єкт чи предмет, людина повинна «пропустити» його ознаки через свою свідомість. Зміст оцінки відбиває природу людини. Оцінка обов'язково є усюди, де відбувається будь-яке зіткнення суб'єкта пізнання з об'єктивним світом. Отже, ми дотримуємося погляду на оцінку як категорію зі своїм особистим чітко окресленим когнітивним і прагмасемантичним потенціалом.

Ключові слова: цінність, оцінка, пізнання, антропоцентричність, номінація, когнітивний і прагмасемантичний потенціал.

EVALUATION FUNCTION IN THE PROCESSES OF NOMINATION

Prihodko G. I.

doctor of philological sciences, professor,
Zaporizhzhia national university

The article deals with issues related to the role of evaluation in the processes of nomination. In the process of perception of the surrounding world and during communication, a person can not but express his attitude towards it. He lives in an environment of values and operates in a clearly delineated value environment, which increasingly becomes the property of his creative activities. Each of the classes of values combines the main meaning of it — material, objective, psychological and social. By recognizing the natural properties of objects and reproducing their value, a person reveals certain aspects of social relations, since the significance of a thing or phenomenon is determined primarily by the social attitude towards them. There exist universal values (universal, inherent to individual communities) and individual ones. As a concentrated expression of the experience of the vital activity of a specific social community, values form a certain system, to which the individual, as a member of this society, adheres in the process of his own evaluation. In each culture there is a system of values according to which the evaluation is carried out, and in different cultures these systems may not coincide, that is, the value is ethno- and culturally determined in both synchronic and diachronic categorization of the world. Evaluation is anthropocentric by its nature. To evaluate an object or object, a person must “pass through” his signs through his consciousness. The content of the evaluation reflects the nature of the person. Evaluation is everywhere, where any collision of the subject of knowledge with the objective world takes place. So, we adhere to the point of view on evaluation as a category with its own clearly delineated cognitive and pragmasemantic potential.

Key words: value, evaluation, cognition, anthropocentrism, nomination, cognitive, pragmasemantic potential.

Вступ. Сьогодні мовознавства характеризується зростанням інтересу до дослідження низки важливих питань, які безпосередньо пов'язані з численними проявами людського чинника. Після тривалої епохи структурної лінгвістики, а потім бурхливого дослідження семантики лінгвістичних одиниць, нині лінгвісти все частіше вивчають мову як один із найважливіших способів передачі й збереження інформації.

Фокус на студіюванні людини, яка пізнає навколишній світ, змусив дослідників замислитися над проблемою про те, як особистість сприймає оточуючий світ, структурує й вербалізує своє знання про нього. Результати осмислення реальності пояснюються з позицій суб'єктивно й прагматично орієнтованого підходу, який виформував-

ся в межах нової парадигми наукового знання, а саме — когнітивно-дискурсивної.

Посилення уваги до когнітивних та комунікативно-прагматичних розвідок, звичайно, не могло не торкнутися й категорії оцінки в мові (Вольф, 2009; Приходько, 2016), оскільки сама оцінка не існує поза людською діяльністю, людськими інтересами і зацікавленнями, потребами, цілями, знаннями про навколишню реальність. Категорія оцінки здавна викликала інтерес лінгвістів, адже вона найповніше відображає соціокультурний аспект, менталітет, позицію, думку та спосіб сприйняття дійсності мовцем, а також резпрезентує певні стереотипи, упередження та моделі, які існують у певному соціумі. Оцінні номінації забезпечують адекватний прояв ставлення об'єкта до позначуваного явища та відіграють важливу роль в міжособистісній комунікації. Оцінні номінації задовольняють природну потребу особистості виражати свої емоції, почуття, позицію щодо інших феноменів. Незважаючи на низку праць та численні спроби класифікації оцінних явищ, питання, які стосуються оцінних номінацій, залишаються відкритими, що і зумовлює **актуальність** запропонованої статті.

Мета цієї статті полягає у визначенні особливостей оцінної номінації, окресленні її семантичного діапазону. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) узагальнити питання сучасного стану теоретичного опрацювання категорії оцінки; 2) схарактеризувати змістове наповнення поняття «оцінна номінація»; 3) підсумувати підходи до оцінних номінацій за мотиваційними особливостями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У процесі пізнання довкілля й під час комунікації індивід не може не виражати свого ставлення до нього. Він існує в світі цінностей і діє в чітко окресленому ціннісному оточенні, яке все більше стає надбанням його креативності (Кришук, 2015: 74–78). Вивчаючи об'єкти та явища матеріального і духовного світу, ми осмислюємо значущість того чи іншого предмета, тобто оцінюємо його, відносимо його до категорії позитивних або негативних властивостей. Цінність як феномен, що фіксує позитивне або негативне значення будь-якого предмета чи факту, є складним поняттям, що має як суб'єктивні, так і об'єктивні аспекти.

Вивченням категорії оцінки й оцінних номінацій займалися багато науковців протягом тривалої історії розвитку лінгвістичної науки. Існують дослідження семантики та прагматики оцінки (Вольф, 2009;

Приходько, 2016), комунікативно-прагматичного та когнітивного аспекта негативно-оцінних висловлень (Krysanova, 2018), оцінної модальності (Арутюнова, 1988), вираження негативної оцінки у політичних (Чрділелі, 2017), художніх (Вороновська, 2015), публіцистичних та інформативних (Казак, 2014) текстах, семантико-прагматичний аспект, способи та засоби творення оцінних номінацій (Гуйванюк, 2011: 88–90; Корольова, 2012: 101–104) тощо. Фігурують також міждисциплінарні дослідження, що виникли на межі психології та лінгвістики. Зокрема вченим-психологам вдається класифікувати базові емоції, аналізуючи їх мовну репрезентацію, реалізацію в семантичних кластерах (Bann, 2012; Bednarek, 2009).

Методологія визначається метою, матеріалом, теоретичним спрямуванням розвідки. Вона інтегрує головні принципи когнітивної теорії та аксіології. Методологією, яка використовується у дослідженні, є теорія оцінки, яка представляє основні поняття для лінгвістичного аналізу. Зосереджуючись передусім на семантичних властивостях оцінки, ця теорія розширює межі аналізу дискурсивної семантики. Це означає, що всі аспекти комунікації (настрій, учасники з їхніми комунікативними цілями та когнітивні системи) стають дуже важливими для розуміння оцінки.

Результати та обговорення. Сучасні напрями лінгвістичної науки активно розвиваються і поглиблюються в річищі антропоцентризму. Ця тенденція передбачає зростання активного інтересу до питань зв'язку мови з мисленням людини, її емоційним світом, загальнолюдськими й національно-культурними цінностями. Безперечно, мовлення індивідуума відображає не лише його власну мовну картину світу, а й усїєї лінгвосоціокультурної спільноти, до якої він належить.

Лексика виразно демонструє специфіку сприйняття, оцінки та ставлення особистості до себе, до інших та до того, що відбувається навколо неї. Загальновідомим є той факт, що слово — це насамперед засіб номінації елементів та деталей дійсності, які виділяє людська свідомість. Людина усвідомлює та осмислює ознаки, емоції, взаємозв'язки, відношення, суб'єктивні переживання, дії, процеси і на основі свого сприйняття дає їм назву — номінацію, яка, з одного боку, є функціонуванням мовних одиниць, використаних для найменування й виокремлення елементів дійсності та формування відповідних понять, а з іншого — значущою мовною одиницею як результатом цього процесу (Коновал, 2018: 163–171).

Лева частина номінацій містить оцінний компонент, позаяк людині властиво сприймати світ крізь призму позитивних та негативних оцінок, керуючись феноменами добра та зла, привабливості та непривабливості, симпатії або антипатії. Відповідно оцінні найменування, які формуються унаслідок необхідності детальнішого вираження особистих переживань, почуттів та ставлення до певного об'єкта, мають суб'єктивний характер, але можуть виражати й колективну суспільну думку (Гуйванюк, 2011: 88–90). А також оцінні номінації репрезентують ступінь цінності особи, її відповідність інтересам, бажанням, смакам суб'єкта оцінювання (Коць, 2021: 18–20).

Цінність кваліфікується як невід'ємний складник суб'єктно-об'єктних взаємовідношень, де вона протиставлена оцінці: цінність характеризує об'єкт щодо суб'єкта, а оцінка — ставлення суб'єкта до об'єкта. У філософії цінності визначаються як такі матеріальні чи духовні речі за характером явища, що мають позитивну значущість для людини, тієї чи іншої соціальної групи, суспільства в цілому і служать засобом задоволення їх потреб і інтересів (Підлісний, 2020; Шапар, 2004).

Генеza поняття «цінність», якщо вдатися до реконструювання його на основі етимології слів, що його називають, фіксує в ньому принаймні три суттєвих елементи: характеристику зовнішніх властивостей предметів та речей як об'єктів ціннісного ставлення до них людини; психологічні якості самої людини як суб'єкта цього ставлення; стосунки між людьми, їх спілкування, завдяки якому цінності набувають узагальненого значення.

Кожен із класів цінностей поєднує в собі основне значення цінності — речово-предметне, психологічне і соціальне. Пізнаючи природні властивості об'єктів та відтворюючи їх цінність, людина розкриває й певні аспекти соціальних відносин, оскільки значимість речі або явища визначається перш за все суспільним ставленням до них.

Оцінка — це судження, в основі якого лежить позитивне чи негативне ставлення суб'єкта до оцінюваного об'єкта на основі його порівняння з обраним еталоном. Вона встановлює «відповідність між світом та його ідеалізованою моделлю» (Арутюнова, 1999: 182; Космеда, 2000), повідомляючи нам про те, що опозиція 'добре/погано' має свій аналог в ідеалізованій картині світу, відображений у свідомості конкретного індивіда — представника визначеної соціальної групи.

За своєю природою оцінка антропоцентрична. Щоб оцінити об'єкт чи предмет, людина повинна «пропустити» його ознаки через свою свідомість. Зміст оцінки відбиває природу людини. Оцінюється те, що потрібно людині. Оцінка представляє людину як ціль, показуючи рух від сфери систем до центру всіх цих систем, до людини, мовної особистості.

В ідеалізовану модель світу входить і те, що в ньому уже є, і те, чого людина прагне, і те, що вона сприймає, і те, чого потребує, і те, як вона діє й чинить. Найчастіше і найбільш точно оцінюються людиною ті засоби, які їй потрібні для досягнення практичних завдань.

Як слушно зауважує Н. Д. Арутюнова, яка розробила таксономію загальнооцінних й частковооцінних предикатів за характером підстав, оцінка «застосовується до всього, що спрямоване на облагороджену модель малого й великого світу, тобто на те, що людина вважає добром. Це найвище добро лінгвістика визначити не може, але вона здатна підтвердити, що вживання загальнооцінних предикатів (добрий і добре, поганий і погано) зумовлене ставленням до ідеалізованої моделі світу (Арутюнова, 1999: 181).

Зазначимо, що класифікація Н. Д. Арутюнової є основною в нашому дослідженні, але й вона потребує певних доповнень, адже кількість підстав оцінки може бути безмежною. Отже, ми вважаємо за доцільне ввести додатково фізіологічний, ідеологічний, правовий та соціальний типи оцінки, оскільки вони становлять вторинне аксіологічне значення багатьох оцінних висловлювань. Подібне розмежування типів оцінних значень являє собою змістовний підсумок вивчення їх семантико-прагматичних характеристик.

Процес людського пізнання, як відомо, завжди включає в себе елемент оцінки, оскільки людина, сприймаючи навколишню дійсність, не залишається пасивним спостерігачем, а виявляє інтерес до неї. Останній неминуче веде до оцінної кваліфікації навколишнього середовища й самого себе. Оцінка обов'язково є усюди, де відбувається будь-яке зіткнення суб'єкта пізнання з об'єктивним світом. Отже, ми дотримуємося погляду на оцінку як категорію зі своїм особистим чітко окресленим когнітивним і прагмасемантичним потенціалом.

Оцінні значення в лексико-семантичній системі мови протиставляються номінативним. Це зумовлено тим, що оцінна лексика, що виражає емоційну оцінку індивіда, на відміну від раціональної, завжди є складнішим явищем з певними семантичними властивостями.

Відомо, що слово є наслідком роботи думки, почуття та волі, тому в основі оцінки знаходиться «царина почуттів» і «царина думки». Ці поняття мовознавці вважають засадничими при розгляді значення лексичної одиниці: конотату та денотату. Вони вважаються рівноправними тому, що процеси найменування предмета чи об'єкта та його осмислення, переживання, відчуття, оцінювання відбуваються одночасно (Іщенко, 2005: 5–7). Відповідно, денотат — це об'єктивне значення, тобто власне назва предмета, а конотат — суб'єктивне, додаткове. Останнє науковці кваліфікують як вторинне та факультативне, однак існують різні погляди щодо цього. Ми вважаємо, що в оцінних номінаціях осіб конотат та денотат взаємопов'язані та не можуть бути розглянуті окремо (Приходько, 2022: 182–188). Наші спостереження перегукуються з результатами наукових досліджень В. І. Шаховського, який зауважував, що «конотативне і денотативне в семантиці одиниць так тісно переплітаються, що їх можна розмежувати тільки за результатами, але ніяк не в процесі» (Шаховский, 1987: 48–49). Розуміння конотації як специфічного макрокомпонента значення номінативних одиниць, який є знаряддям створення експресивного забарвлення, дає підстави кваліфікувати її як спосіб вираження оцінки, один із видів модальності. На відміну від об'єктивної модальності, що належить до плану змісту, оцінна модальність виражає ставлення мовця до всього об'єктивного. Оцінна модальність — це зв'язок між ціннісною орієнтацією мовця й названою реалією (її ознакою), оцінюваною позитивно чи негативно за будь-яким критерієм відповідно до «стандарту» буття речей, що закладені в нормі оцінки (Шинкарук, 2016: 9–10).

Оцінність виступає компонентом семантичної структури лексичного значення слова і може бути частиною і конотата, і денотата, що зумовлено тісними зв'язками з емоційністю та експресивністю. При цьому чітку межу між оцінністю денотативною й конотативною провести досить складно, оскільки в основі оцінки лежить нерозривний зв'язок раціонального й емоційного (Приходько, 2013: 33).

Стосовно ролі оцінного складника в семантичній структурі слова відомі різні погляди науковців: 1) оцінний компонент визначають як компонент конотації; 2) оцінність вважають елементом денотативного значення; 3) оцінку відносять і до денотату, і до конотату (Wang, Xu, 2013: 29–61).

Коли мова йде про оцінні номінації, експресивність як інгредієнт конотата, що забезпечує призначення слова слугувати засобом

суб'єктивного ставлення адресанта до адресата або комунікативної ситуації в цілому, безсумнівно, виходить за межі мовної системи і створюється лише в мовленні із залученням невербальних компонентів, хоча деякі слова містять чіткі прагматичні ознаки. У цьому сенсі експресивність природно переноситься на оцінність.

Експресивність та оцінність є важливими елементами людських стосунків. Наприклад, під час приписування оцінності встановлюється відношення між суб'єктом та об'єктом, а тому відбувається взаємодія суб'єктивного та об'єктивного факторів (Шинкарук, 2016: 10).

Генетичні корені оцінки містяться саме в емоційному способі відображення суб'єктно-об'єктних відношень. В основі емоції лежить оцінка, а кожна емоція людини є результатом певного виду оцінки. Це свідчить про оцінні підстави емоцій. Існує й протилежна думка: емоція може бути підставою для оцінки. Відповідно до цього стає цілком очевидним, що емоції та оцінки пов'язані між собою причиново-наслідковими відношеннями. Їхня взаємодія виявляється таким чином: оцінка — це думка суб'єкта про цінність об'єкта для нього, а емоція — це переживання суб'єктом цієї думки (Приходько, 2009: 44).

Процес добору способу номінації ототожнюється з мовленнєвою дією. Оцінка відіграє важливу роль у безпосередньому спілкуванні, де переважно так або інакше зачеплені інтереси комунікантів. Оцінка набуває специфічних прагматичних характеристик, якщо її об'єктом є учасник акту комунікації — мовець чи адресат або якщо об'єкт оцінки виходить до царини зацікавлень того чи іншого: засоби експресивної або афективної оцінки використовують переважно в цих випадках; інтереси мовця щодо адресата враховують при пом'якшенні категоричності оцінки (Шинкарук, 2016: 10).

Висновки. Отже, категорія оцінки здавна викликала інтерес дослідників, адже вона найповніше відображає соціокультурний та лінгвокультурний аспекти, менталітет, позицію, думку та спосіб сприйняття та відображення дійсності мовцем, а також репрезентує певні стереотипи, упередження та моделі, які існують у певному соціумі. Окрім того, оцінність лексики тісно пов'язана з емотивним компонентом, що входить до конотативного значення. Однією з особливостей оцінних номінацій є нерозривність та інтеграція денотата та конотата. Обидва слугують для реалізації прагматичної мети у комунікативно-

му акті: сформулювати та виразити емоції, ставлення та почуття, дати оцінку ситуації та викликати відповідну реакцію співрозмовника. Перспективу подальших досліджень убачаємо у вивченні оцінних номінацій у зіставному аспекті на матеріалі неспоріднених мов.

Список літератури

- Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений. М. : Наука, 1988. 430 с.
- Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. М. : Языки русской культуры, 1999. 896 с.
- Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки. М.: Эдиториал УРСС, 2009. 280 с.
- Воронівська Л. Універсальні та специфічні особливості визначення ознак художнього дискурсу. *Теоретична і дидактична філологія*. Переяслав-Хмельницький, 2015. Вип. 20. С. 155–166.
- Гуйванюк Н. В. Емоційно-оцінна лексика у словнику буковинських говірок. *Мовознавчий вісник*. 2011. Вип. 12–13. С. 88–90.
- Іщенко Н. Г. Конотація в системі мови й у системі мовлення. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Сер. : Філологічні науки : зб. наук. праць. 2005. Вип. 95 (2). С. 4–7.
- Казак С. П. Оцінний компонент соматикону емоційного реагування персонажа. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ*. Сер. : Філологія. 2014. Вип. 29. С. 182–190.
- Коновал І. І. Емотивно-оцінний потенціал просторічної лексики в ідіолекті Олександра Довженка. *Література та культура Полісся*. Серія : Філологічні науки. 2018. Вип. 93. С. 163–171.
- Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 350 с.
- Коць Т. Оцінність як лінгвістична категорія: вербальна реалізація і стилістична диференціація. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2021. 1 (29). С. 18–20.
- Кришук В. Оцінка як предмет мовознавчих студій. *Філологічний дискурс* : зб. наук. пр. Хмельницький : ХГПА, 2015. Вип. 1. С. 74–78.
- Підлісний М. М. Проблеми аксіології та шляхи їх вирішення : моногр. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
- Приходько Г. І. Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм. Запоріжжя : Кругозір, 2016. 200 с.
- Приходько Г. І. Лінгвокультурні параметри феномену конотації. *Львівський філологічний часопис*: науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Львів: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 11. С. 182–188.

Приходько Г. І. Оцінний компонент у семантичній структурі слова. *Вісник Житомирського державного університету*. Сер. : Філологічні науки. 2009. Вип. 45. С. 44–47.

Приходько Г. І. Оцінка і комунікація : посіб. для студ. та аспір. Вінниця : Нова Книга, 2013. 168 с.

Чрділелі Т. В. Мовні засоби вираження категорії оцінки в англomовному політичному дискурсі. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. № 9, том 1. С. 250–255.

Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник. Харків : Прапор, 2004. 640 с.

Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж : Изд-во Воронежск. ун-та, 1987. 192 с.

Шинкарук В. Д. Оцінний компонент в лексичному значенні слова. *Науковий вісник*. Київ, 2016. Вип. 248. С. 6–10.

Bann E. Y. Discovering Basic Emotion Sets via Semantic Clustering on a Twitter Corpus. The University of Bath, 2012. 105 p.

Bednarek M. Dimensions of evaluation: Cognitive and linguistic perspectives. *Pragmatics and Cognition*. 2009. 17(1). P. 146–175.

Krysanova T. A. Multimodal Character of Cinematic Emotions. Ukraine — Canada: Modern Scientific Studies: collective monograph: in three books. Book 3 / Eds. V. Bialyk, L. Gusak, A. Khudolii. Lutsk : Vezha-Druk, 2018. P. 77–85.

Wang Y., Xu J. The interrelation between evaluative categories and evaluated items. *Linguistics and the Human sciences*. 2013. 8(1). P. 29–61.

References

Arutiunova N. D. (1988). *Tipy yazykovykh znachenii* [Types of language meanings]. M.: Nauka.

Arutiunova N. D. (1999). *Yazyk i mir cheloveka* [Language and the human's world]. M.: Languages of Russian culture.

Volf Ye. M. (2009). *Funktionalnaia siemantika otsenki* [Functional semantics of evaluation]. M.: Editorial URSS.

Voronov'ska L. (2015). Universal'ni ta spetsyfichni osoblyvosti vyznachennya oznak khudozhn'oho dyskursu [Universal and specific features of defining features of artistic discourse.] *Teoretychna i dydaktychna filolohiya* [Theoretical and didactic philology]. Pereyaslav-Khmel'nyts'kyi. 20, P. 155–166.

Guivanyuk N. V. (2011). Emotsiyno-otsinna leksyka u slovnyku bukovyns'kykh hovirok [Emotional and evaluative vocabulary in the dictionary of Bukovinian sayings]. *Movoznavchyy visnyk* [Linguistic Bulletin]. 12–13, P. 88–90.

Ishchenko N. G. (2005). Konotatsiya v systemi movy y u systemi movlennya [Connotation in the language system and in the broadcasting system]. *Naukovi zapysky Kirovohrad s'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Ser. : Filolohichni nauky: zb. nauk. prats'* [Scientific notes of Kirovohrad State Pedagogical University named after Volodymyr Vinnichenko. Ser.: Philological sciences: coll. of science works]. 95 (2), P. 4–7.

- Kazak S. P. (2014). Otsinnyy komponent somatykonu emotsiynoho reahuvannya personazha [The evaluation component of the somatikon of the character's emotional response]. *Naukovyy visnyk kafedry Yunesko KNLU. Ser. : Filolohiya [Scientific Bulletin of the UNESCO Department of KNLU. Ser.: Philology]*. 29, P. 182–190.
- Konoval I. I. (2018). Emotyvno-otsinnyy potentsial prostorichnoyi leksyky v idiolekti Oleksandra Dovzhenka [Emotive-evaluative potential of colloquial vocabulary in the idiolect of Oleksandr Dovzhenko]. *Literatura ta kul'tura Polissya. Seriya: Filolohichni nauky [Literature and culture of Polissia. Series: Philological sciences]*. 93, P. 163–171.
- Kosmeda, T. A. (2000). Aksiologichni aspekty pragmalingvistiki: formuvannya i rozvytok kategoriyi otsinky [Axiological Aspects of Pragmatic Language: the Formulation and Development of the Assessment Category]. Lviv: Vid-vo LNU im. I. Franka.
- Kots T. (2021). Otsinnist' yak linhvistychna katehoriya: verbal'na realizatsiya i stylistychna dyferentsiatsiya [Evaluation as a linguistic category: verbal realization and stylistic differentiation]. *Visnyk Kyivivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Literaturoznavstvo. Movoznavstvo. Fol'klornytyka [Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. Literary studies. Linguistics. Folkloristics]*. 1(29), P. 18–20.
- Kryshchuk V. (2015). Otsinka yak predmet movoznavchykh studiy [Evaluation as a subject of linguistic studies]. *Filolohichnyy dyskurs zb. nauk. pr. Khmel'nyts'kyy [Philological discourse coll. of science Khmelnytskyi]*. 1, P. 74–78.
- Pidlisnyy M. M. (2020). Problemy aksiolohiyi ta shlyakhy yikh vyrishennya : monohr [Problems of axiology and ways to solve them: monogr.]. Dnipro: Bila K. O. Publisher.
- Prykhod'ko H. I. (2016). Katehoriya otsinky v konteksti zminy linhvistychnykh paradyhm [Evaluation category in the context of changing linguistic paradigms]. Zaporizhzhia: Krugozir.
- Prykhod'ko H. I. (2022). Linhvokul'turni parametry fenomenu konotatsiyi [Linguistic parameters of the phenomenon of connotation]. *Naukovyy zhurnal L'vivs'koho derzhavnogo universytetu bezpeky zhyttyediyal'nosti «L'vivs'kyy filolohichnyy chasopys» [Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety “Lviv Philological Journal”]*. 11, P. 182–188.
- Prykhod'ko H. I. (2009). Otsinnyy komponent u semantychniy strukturi slova [The evaluative component in the semantic structure of a word]. *Visnyk Zhytomyr'skoho derzhavnogo universytetu. Ser.: Filolohichni nauky [Bulletin of Zhytomyr State University. Ser.: Philological sciences]*. 45, P. 44–47.
- Prykhod'ko H. I. (2013). Otsinka i komunikatsiya [Evaluation and communication]. Vinnytsia: Nova Kniga.
- Chrdileli T. V. (2017). Movni zasoby vyrazhennya katehoriyi otsinky v anhlomovnomu politychnomu dyskursi [Linguistic means of expressing the evaluation category in English-language political discourse]. *Odes'kyy linhvistychnyy visnyk [Odesa Linguistic Bulletin]*. 9 (1), P. 250–255.

- Shapar V. B. (2004). *Psykholohichnyy tлумachnyy slovnyk* [Psychological explanatory dictionary]. Kharkiv: Prapor.
- Shakhovskiy V. I. (1987). *Kategorizatsiya emotsiy v leksiko-semanticheskoy sisteme yazyka* [Categorization of emotions in the lexico-semantic system of language]. Voronezh: publishing house of Voronezh University.
- Shynkaruk V. D. (2016). *Otsinnyy komponent v leksychnomu znachenni slova* [The evaluative component in the lexical meaning of the word]. *Naukovyy visnyk [Scientific Bulletin]*. 248, P. 6–10.
- Bann E. Y. (2012). *Discovering Basic Emotion Sets via Semantic Clustering on a Twitter Corpus*. The University of Bath.
- Bednarek M. (2009). *Dimensions of evaluation: Cognitive and linguistic perspectives*. *Pragmatics and Cognition*, 17(1), P. 146–175.
- Krysanova T. A. (2018). *Multimodal Character of Cinematic Emotions*. Ukraine — Canada: *Modern Scientific Studies: collective monograph (in three books)*. Book 3 / Eds. V. Bialyk, L. Gusak, A. Khudolii. Lutsk: Vezha-Druk, P. 77–85.
- Wang, Y., & Xu, J. (2013). *The interrelation between evaluative categories and evaluated items*. *Linguistics and the Human sciences*, 8(1), P. 29–61.

Стаття надійшла до редакції 29.03.2023 року